

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Gruppo I°/70% - Autorizzazione DCSP/II/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991
 Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978 - Poštni t/rn 11234499
 Poduredništvo: 34133 Trst - Trieste - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Vojna vojni

»Samo revolucija lahko reši svet; samo mirna revolucija, ki preobrazi srce človeka, spremeni in korenito prenovi politiko, znanost in kulturo.« Tako je v nedeljo, 19. t.m., izjavil bivši sovjetski predsednik in Nobelov nagrajenec za mir Mikhail Gorbačev na slovesni otvoritvi sedmega svetovnega medreligijskega srečanja v Milanu. Zbralo se je nad 300 predstavnikov različnih svetovnih ver iz približno 90 držav, da bi skupaj prosili Gospoda miru, naj reši človeka vsakega nasilja. V isti stolnici so pri darovanju iste svete maše za to prosili milanski škof C.M. Martini, kard. Glemp, glavni izraelski rabin Israel Meir Lau, sirsko-pravoslavni antiohijski patriarh Zakka I Iwas, eden najpomembnejših referentov za islamski svet Belkhodja in mnogi drugi. Za znamenje miru je hindujec bratsko objel pravoslavca, musliman kristjana, katoliški škof protestantskega pastora-žensko.

»Romarji Absolutnega« so se popoldne zbrali v milanski Scali, kjer je uvodoma kot gost spregovoril sam Gorbačev. »Človeštvo se končno zaveda«, je rekel, »da je umrljivo; civilizacija je v krizi in treba je najti izhod. Gospodovalec narave je razumel, da je le neznamenit človek, ki se mu je uprla celo zmaga. Še znanost se je pred njegovimi očmi izkazala kot nizkotna izdajalka... Treba je najti globalno rešitev, nov vektor univerzalnega razvoja.« Ideologije so zastupile človeška srca in v babilonski zmedbi tisočih zgodovinskih nestrnih strahov preti človeku duševni potop. Od križarskih vojn vse do hladne vojne in balkanskega klanja grobovi tulijo. Kjer diplomacija omaguje, lahko prineseta oljčno vejico le še spreobrnitev srca in radikalno moralno očiščenje. Dostojevskij pravi, da je vsakdo za vsakogar pred vsakomer odgovoren; in Gorbačev pritrjuje, da je velika naloga verstev roditi miselnost sveta brez nasilja, etiko usmiljenja, zanos globalne odgovornosti za to, kar se dogaja. Religije morajo biti žarki svetlobe, ki odganjajo meglo, v katero je ovita zemlja. »In svet, politika in kultura ne morejo iti mimo vere,« je poudaril bivši sovjetski premijer.

»Kristusov križ je zgodovinski omega,« je rekel kard. Martini, in vsa ljudstva hodijo proti tej skrivnostni točki, pa čeprav jo imenujejo z različnimi imeni. Novi vek bo vek ne-individualizma, vek skupnosti in občestva. Čas je, da se ljudje dobre volje osvobodijo gulagov nestrnosti, zaprtosti in smrti, ter da se naučijo bodisi posamezno kot skupno odločati se za življenje. Začeti je treba pri sebi, v svojem srcu. Prav tu ima svoj čisti vir ekumenizem, odprtost do vesoljne skupnosti, ki je obenem neposredno vezan na politično vizijo, ki premika svoja obzorja onkraj enostranskih interesov, sebičnosti in sovraštev.

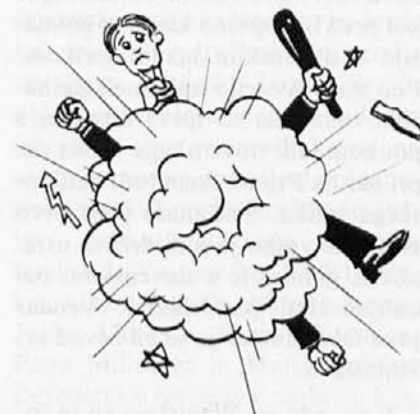
DD

Italija v nevihti

Nič ne kaže, da bi se italijanska nevihta umirila. Mafija še vedno grozi in ustrahuje politične kroge in državo, čeprav ji mnogi napovedujejo zadnji zdihljaj, na dan prihajajo nove afere zaradi korupcij, tradicionalne stranke so v polni krizi: KD se hoče prenoviti, pa še sama ne ve kako, ker jo »stari« vlečejo nazaj, novi pa potiskajo v krošnjo Ochettovega »hrasta«, da bi se skupno ubranila »severnoligaške« nevarnosti, toda prvak Stranke demokratične levice postavlja nove pogoje glede »naprednosti« možnih partnerjev in naleti na ostro reakcijo, kot bi drgnil v sršenje gnezdo: vsi ga zavračajo, prebudi se celo že pozabljeni Craxi, ki si Ochetta privoščiti na skoro nesramen način. DSL in njenega prvaka je znova zajel tok korupcij, ki temelji na novih skrivnih računih v Švici. To je vsekakor obljubljena dežela za vse, ki imajo opravka z nečednimi posli: nekateri strokovnjaki računajo, da je v švicarskih bankah naloženega za okrog 70 tisoč milijard lir kapitala korupcijskega izvora, kar pa še zdaleč ni ves umazan denar, ki se tam pere iz Italije. Dodati bi morali še 150 tisoč milijard lir, ki jih italijansko podzemlje dobiva z mamili.

Severna liga, desnica in komunisti pa še naprej trkajo pri vladi in pri predsedniku Republike za čimprejšnje volitve: trdijo, da sedanji parlament nikakor ne odgovarja stanju v državi, še najmanj pa ustreza, kar zadeva ljudski konsenz: kritika je povsem utemeljena, saj sedanji parlament in koalicija temeljita na rezultatih doseženih pred aferami, ki so dodobra pretresle italijanski politični svet: nihče izmed obtoženih in osumljenih še ni izgubil svojega mesta v parlamentu. Po drugi strani pa se novih volitev vse tradicionalne stranke bojijo, ne samo krščanski de-

mokrati, ki se bodo morda razbili, socialisti, kolikor jih je še ostalo in vse male stranke, ki jim novi volilni zakon streže po življenju, temveč tudi »hrast«, ki se hoče za vsako ceno prebiti na področje oblasti, se pravi v vlado, a mu zmanjkujejo tla pod nogami zaradi novih afer, zaradi pomanjkanja idej in programov, s katerimi bi pridobivali nove ljudi, in zaradi neobstojnosti morebitnih političnih partnerjev. Če Ochetta izključiti KD in Severno ligo, kaj mu preostane? Katoliški del KD bi verjetno pogorel, če bi silil v to zvezo, za katero čas očitno še ni zrel.

Politične stranke si »izmenjujejo misli« pred volitvami

»Je bilo boljše prej?«

Rezultati poljskih parlamentarnih volitev — s katerimi prihajajo znova na oblast komunisti ali bivši komunisti in njihovi sopotniki — so presenetili marsikoga, ki zdaj išče vzroke za presenetljivi zasuk na levo v katoliški Poljski.

V državi, ki je dala prvi udarec monolitnemu mednarodnemu komunizmu, so zmagali bivši komunisti — v sodobnem jeziku bi jim rekli »dinozavri« — vendar se te zmage verjetno tudi sami ne veselijo preveč, ker bodo zdaj odgovorni za reševanje problemov, ki so jih povzročili s svojo brezglavo gospodarsko in socialno politiko v letih, ko so prosto vladali brez opozicije in brez svobodnega tiska, ki bi jih kritiziral, kot to lahko delajo — in so vedno delali — komunisti povsod na Zahodu.

Zmage bivših komunistov na Poljskem ne smemo jemati preveč tragično, ker nikakor ne gre za zmago komunizma kot totalitarne sistema. Ta je propadel s padcem berlinskega zidu, predvsem zato, ker se je razblinilo središče mednarodnega komunizma v Moskvi. Pač pa je

ostala zamračitev uma več generacij ljudi, ki so zrasli pod komunizmom in so se morali odpovedati svoji svobodni kritiki, ko jim je komunizem nudil realno, čeprav varljivo blagostanje (kot v Sloveniji) ali vsaj preživetje (kot v nekaterih drugih deželah realnega socializma, na primer na Poljskem, v Romuniji ali drugod). Nastop demokracije je pokazal vso krizo ekonomije, ki je pogumni prehod v tržno gospodarstvo ni ublažil, temveč jo je še zaostрил, ker je razkril vso šibkost sistema. Ljudstvo pa je pričakovalo, da se bo stanje izboljšalo.

Pričakovane pomoči z Zahoda ni bilo: Nemčija je imela dovolj opravka s priključitvijo »demokratične« sestre na Vzhodu, Združene države, Francija, V. Britanija in Italija pa nočejo več tvegati svojega denarja, ko iz Moskve ne strašita več srp in kladivo. O tem danes na Zahodu ne razmišlja nihče in vendar je tudi tu del odgovornosti, če so se razočarani Poljaki obrnili h komunistom. »Je bilo boljše prej, ko so bili komunisti«, pravi marsikdo na Poljskem, pa tudi v Sloveniji, kot v potrditev, da se v vseh državah bivšega realnega socializma ukvarjajo s podobnimi problemi. Tudi na Poljskem se je, podobno kot v Sloveniji, razbila demokratična opozicija, ki je zrušila komunizem, prejšnji aparat tudi tam še naprej nadzoruje položaje, število brezposelnih pa povsod narašča. V takem stanju ljudje pač preprosto glasujejo proti tistemu, ki je na vladi, tudi če ni odgovoren za stanje, ampak samo zato, ker nima čarobne paličice, ki bi vse uredila. Sila, ki bi imela tako moč, pa je lahko samo nova diktatura, ali na desni ali na levi. Ta ugotovitev velja za Poljsko, aktualna pa je tudi za Slovenijo, kot poduk za SKD, ki — zaradi sodelovanja v vladi — tvega izgubiti nevarno velik del konsenza med ljudmi.

S-

Vrnitev k sončni uri

V noči od sobote na nedeljo se povrnemo k sončni uri. Kazalce na uri bo treba pomakniti za eno uro nazaj. Sončna ura bo v veljavi do zadnje nedelje v marcu 1994.

Obveščanje evropskih forumov o našem položaju

Ocena obiska skupnega zastopstva slovenske manjšine v Italiji 15. in 16. t.m. v Strasbourgu je pozitivna. Namen obiska, to se pravi obveščanje evropskih forumov — Evropskega parlamenta in Sveta Evrope — o našem položaju, je bil — čeprav zapozneno — dosežen. To je vtis predstavnikov številne delegacije, ki se je poldrugi dan pogovarjala s člani in visokimi funkcionarji teh dveh ustanov. Člani naše delegacije so se tako srečali s podpredsednikom Evropskega parlamenta Robertom Barzantijem, s predstavniki vseh skupin, ki so v tem parlamentu zastopane, z generalno tajnico Sveta Evrope Catherine La Lumiere, s slovenskim veleposlanikom pri Svetu Evrope Andrejem Novakom ter z drugimi visokimi predstavniki Evropskega parlamenta in Sveta Evrope, med katere gotovo spadata tudi (sedaj že bivša) predsednica komisije za manjšine Conseptio Ferrer

in generalni tajnik evropskega urada za manj razširjene jezike Donald O'Riagain. Vsem so naši predstavniki podali poročilo o stanju slovenske manjšine v Italiji, ki že več desetletij čaka na pravičen zaščitni zakon in ki ima na Tržaškem in Goriškem malo pravic, v videmski pokrajini pa nobene, ter ki je zadnje čase v še slabšem položaju kot v preteklosti, saj smo vsi priče kletenju sredstev za glavne ustanove naše skupnosti. Omenjen je bil tudi problem televizijskih oddaj v slovenščini, na katere manjšina čaka že 17 let. Vsi ti problemi in zahteve so naštetih v spomenici, ki so jo člani slovenske delegacije izročili gostiteljem in v kateri je govor tudi o resolucijah evropskih poslancev Arfēja (1981) in Kuijpersa (1987) o pravicah manjšin v Evropi.

Obisk slovenskega zastopstva — ki ga je spremljal tržaški evropski poslanec Giorgio Rossetti — se je izka-

zal za prepotrebne, saj so bili dosedaj evropski forumi zelo malo ali pa v ničemer obveščeni o položaju naše skupnosti. Pozornost Evropskega parlamenta in Sveta Evrope je v tem času namenjena predvsem stanju posameznih manjšin v državah Vzhodne Evrope, kot da bi bil na Zahodu ta problem rešen ali kot da bi sploh ne obstajal. Predvsem Italija je v tem obziru veljala za zgledno državo, saj so evropski forumi gledali predvsem na raven zaščite, ki jo v okviru italijanske države uživata nemška in francoska manjšina. No, sedaj so se ti forumi seznanili z nerešenim vprašanjem zaščite slovenske manjšine, kar je povzročilo nemajhno presenečenje, ki je prišlo na dan zlasti med obiskom pri tajnici Sveta Evrope La Lumierovi.

Pri evropskih gostiteljih manjšina ni naletela na gluha ušesa, čeprav je bilo jasno povedano, da se moramo

najprej obrniti na italijanski parlament in vlado, saj Evropski parlament in Svet Evrope trenutno lahko dajeta le splošne smernice v tem smislu. Dejstvo pa je, da smo se v preteklosti v evropski javnosti premalo oglašali in pojavljali, tako da so nas drugi (npr. Italijani v Sloveniji in na Hrvaškem) prehitevali. V bodoče bo treba krepkeje in pogosteje seči po tem sredstvu ter Evropo čimveč in čimbolj poglobljeno obveščati o našem položaju. To lahko danes mirne duše storimo tudi zato, ker je naša matična država republika Slovenija polnopravna članica Sveta Evrope: to lahko veliko prispeva k izboljšanju informacij o naši manjšini in ustvari določen pritisk na Italijo. V tem smislu je treba razumeti internacionalizacijo vprašanja slovenske manjšine v Italiji. Evropska vrata pa so za Slovence — vsaj tako se je zdelo nam, ki smo se obiska udeležili — vse prej kot zaprta. Ivan Žerjal

Moskovske miniature

Od našega dopisnika iz Moskve

Nekateri Moskovčani se znajdejo bolje pod zemljo kakor nad njo: potujejo vedno z metrojem, tako da ko so na površju, sploh ne spoznajo določenih predelov mesta, niti centralnih, ker jih nikoli ne vidijo.

Iz tega lahko sledijo tudi neprijetnosti. Tako se je pred kratkim zgodilo, da je neki mlad tujec, ki se je le nekaj tednov pred tem priselil iz svoje male domovine, spremljal domov tukajšnjo damo s svojim avtomobilom: ker ne on ne ona nista vedela kako in kam, namesto da bi se vozila pol ure, sta se poldrugo uro.

Ena moskovskih znamenitosti so nedvomno postaje metroja: vsaka v svojem slogu, vse v marmorju.

V lepih starih časih Sovjetske zveze so vodiči s ponosom razlagali turistom, odkod so posamezni tipi marmorja, na primer s Kavkaza, z Uralov itd. Niso pa omenjali »obrobnega« podatka, da na »potovanju« med Kavkazom oziroma Urali in tisto postajo metroja so ti marmorji imeli za dalj časa svojo drugo »postajo«: to so bile moskovske cerkve, ki so jih revolucionarji porušili in katerih marmor so uporabili pri gradnji monumentalnih postaj metroja.

Ko se mu pokvari vozilo (avto, tovornjak ali karkoli že), se Moskovčan prav nič ne vznemirja, kako naj ga spravi s cestišča v stran, da ne bi oviralo prometa. Pusti ga tam sredi ceste, kjer se je pokvarilo in ustavilo, pa naj bo na križišču, ovinu ali v predoru. Vse, kar naredi, je to, da postavi 5 m pred avto staro vedro ali kamen (tudi tega ne vedno), ki opozarja na pokvarjeno vozilo. Trikotnika ne postavi, ker bi mu ga gotovo ukradli. Potem, če je vozilo njegovo, začne marljivo šariti

Tržnica Izmajlove v Moskvi

po motorju; če pa je državno, mirno sedi na svojem mestu in čaka tudi cele ure. Na kaj čaka, pa mora biti najbrž državna tajnost, ker tujci tega še vedno nismo razumeli! »Gaišnika« (to je agenta prometne milice) vse to prav nič ne moti. Skoraj bi rekli, da niti ne opazi zastoja v prometu, kaj šele, da bi ukazal vozniku, naj umakne vozilo (in mu pri tem pomagal)!

Ko zaideš v državno (ali komaj privatizirano) veletrgovino nakupovat hrano, moraš vsaj trikrat v vrsto. Prvič: pri oddelku, ki te zanima, moraš pogledati, kaj prodajajo in po kakšni ceni (to vrsto lahko preskočiš tako, da vprašaš tiste, ki so v tretji vrsti — glej spodaj — »A što dajut?«, to je »Kaj prodajajo?«, po odgovoru pa »A pačom?«, to je »Po kateri ceni?«; drugič: če si se odločil, da boš kaj kupil, moraš pri blagajni plačati točno vsoto; tretjič: s potrdilom o plačanem znesku moraš nazaj k oddelku, da dobiš, kar želiš. Seveda, če ni že zmanjkalo,

drugače moraš spet k blagajni, da ti vrnejo denar.

Po navadi prodaja vsak oddelek samo eno vrsto jestvin, na primer pri enem dobiš salame in klobase, pri drugem mleko, sir in kefir, pri tretjem ribje konzerve itd. Pri vsaki blagajni pa sprejemajo plačila samo za določene oddelke. Če hočeš kupiti liter mleka, par klobas in pločevinko sardin, imaš vse pogoje, da se boš postavil v vrsto devetkrat.

Torej ne hodi v trgovino, če ne razpolagaš s časom in z... jeklenimi živci.

S. Č.

3. škofijsko romanje cerkvenih pevcev v koprsko stolnico

Spored:

Ob 9. uri: priložnost za spokorno bogoslužje; skupna vaja.

Ob 10. uri: sv. maša. Maševal in govoril bo škof Metod Pirih; med mašo bodo peli združeni pevski zbori. Po maši družabnost. Srečanje se bo zaključilo z blagoslovom.

Žalna komemoracija v Sv. Antonu pri Kopru ob 50-letnici krvave čistke po Istri

2. in 3. oktobra leta 1943 so Nemci in fašisti izvršili krut napad na Istro: požgali so domove in ubili več domačinov.

V spomin na ta žalostni dogodek bo ob petdesetletnici žalna komemoracija.

V nedeljo, 3. oktobra 1993, bo ob 16. uri sv. maša. Maševal in govoril bo Dušan Jakomin; ob 17. uri: položitev vencev pri spomeniku padlim; ob 17.15 v dvorani nastop krajevne godbe, krajevnega pevskega zbora ter otroškega pevskega zbora iz Prad, ki bo sodeloval s petjem in deklamacijami. Govoril bo Mario Abram.

Razstava o škedenjski krušarici v Solkanu

Otvoritev razstave je bila lansko leto v novembru z namenom, da se zaključi v maju letos. Dajensko pa se bo podaljšala do srede novembra. Razstava obsega okrog 200 kv. metrov. Urnik obiska je vsak dan od 8. do 13. in ob sobotah in nedeljah od 13. do 18. ure.

Krščanska vera je v bistvu »veselo oznanilo«, je evangelij.

d.j.

Kmalu drugačno parkiranje v ožjem mestnem središču Ljubljane

Ljubljanski izvršni svet je predstavil nov sistem parkiranja v ožjem mestnem središču. Gre za korenito spremembo, saj ne bo več parkirnih ur (zadnja leta so povsem odpovedale), ampak bomo s 30. septembrom prešli na parkirne listke. Ti bodo uporabnike parkirnih prostorov prisilili k plačevanju tudi zunaj parkirnišč. Parkirni prostori bodo poslej zarisani z modro črto, prometni znaki pa bodo dovoljevali kratkotrajno (dveurno) ali celodnevno parkiranje. Parkirnine bomo plačevali s parkirnimi listki, dobiti pa jih bo mogoče na bencinskih črpalkah ter v kioskih. Na listku bo treba označiti čas prihoda na parkirni prostor in ga zatakiniti za stransko steklo avtomobila. Nadzor nad (ne)izvajanjem bo občutno poostren.

zacija« in niti ne za posebno »zaščito« tega judovskega središča, temveč za zagotovilo, da bo mesto ostalo dosegljivo krščanskim, pravoslavnim in mohamedanskim vernikom brez vsakršne omejitve. To zagotovilo naj bi dobilo mednarodni značaj.

d.j.

Jubilejna številka Celovškega Zvona

Izšla je jubilejna, 40. številka, vseslovenske revije za leposlovje, kritiko, kulturna, družbena in verska vprašanja Celovški Zvon. Ob 10. obletnici neprekinjenega in rednega izhajanja tega trimesečnika so na uvodnem mestu objavljeni priložnostni sestavki 8 urednikov ustanoviteljev: vseskozi glavnega urednika Reginalda Vospornika, Vinka Ošlaka, Alojza Rebuta, Antona Stresa, Janka Merkača, Franca Kattniga, Petra Milloniga in Marije Spieler. Desetletnice revije se v zaglavju Kje, domovina, si? spominja tudi urednik Andrej Capuder.

Tudi v tej številki so sestavki razporejeni po posameznih zaglavjih. V rubriki Leposlovje sta objavljena prevod odlomka iz romana Opus nigrum francoske pisateljice Marguerite Yourcenar ter dnevniški zapiski Iz dni, ko je nastajal Celovški Zvon Alojza Rebuta. Za Domačo in svetovno misel pišeta Miha Pintarič (Zrcalo absolutnega, stroj za rojevanje bogov) in Anja Muck, ki je pripravila povzetek iz Eseja o koncu humanizma ameriškega publicista Richarda Schechnerja. V rubriki Iz sveta umetnosti piše Gorazd Živkovič o obnovitvi Križvega pota v kraju Kamen v Podjuni na Koroškem. Objavljene so tudi barvne reprodukcije 10 od skupnih 14 prenovljenih postaj.

Kar 40 strani obsega rubrika Na mejah Slovenije. Vanjo pišejo Janez Rotar (Prežihov Voranc in njegova »Kocbekova zgodba«), France Pičnik (Hribovska Himna večeru), Jože Marketz (Cerkev in tujec - kulturna različnost in identiteta) ter Ludvik Karničar in Marija Spieler (Znanost naj ne bi oznanjala absolutnih resnic, ampak naj bi odstranjevala zmote - pogovor z univ. prof. dr. Stanislavom Hafnerjem). Sledijo še vesti iz slovenskega sveta ter priložnostni članki ob smrti Nikolaja Jeločnika in ob 80-letnici Borisa Pahorja in Vinka Beličiča. Na zadnjih straneh najdemo še nekatere krajše zapise iz listnice uredništva.

(mab)

Na sliki z leve: glavni urednik Celovškega Zvona R. Vospornik, tajnica A. Muck in predsednik društva prijateljev Zvona J. Merkač

Srečanje 300 predstavnikov verstev iz 90 držav v Milanu

Na pobudo skupnosti Sv. Egidija in milanskega kardinala Martinija se je pretekli teden zbralo na sedmem srečanju Ljudje in verstvo 300 predstavnikov verstev iz 90 držav. Letošnje tridnevno srečanje, katerega namen je bilo iskanje skupne poti za doseg miru v svetu z dialogom in molitvijo, je potekalo pod geslom: Človeška zemlja in klic k Bogu.

Letošnje srečanje se je začelo v milanski stolnici s slovesno sv. mašo, ki jo je neposredno prenašal prvi program italijanske televizije; nadaljevalo se je popoldne s prvimi posegi v milanski Scali.

Taka srečanja, ki se redno ponavljajo, vodijo človeka k spravi in medčloveški povezavi, kar je nujno potrebno, saj vemo iz zgodovine, da je bila povod raznih spopadov in vojn prav verska nestrpnost.

Milansko srečanje je brez dvoma velik dogodek, ki bo stopil v zgodovino, saj spada med tista preroška dejanja, ki jih posebno današnji svet potrebuje.

Državniki in politiki nimajo monopola nad iskanjem miru in večkrat njihova prizadevanja ne dosežejo svojega cilja, zato so posegi predstavnikov verstev toliko bolj koristni in potrebni, ker je marsikje le njim dano, da premostijo nekatere ovire.

Kardinal Martini je sicer odkrito priznal: »Naša moč je slabotna, zato se ne opirajmo na človeško moč, temveč na božjo.«

Ni prihodnosti v verskih in etničnih razcepljenostih: človek se mora spremeniti v svoji notranjosti, da bo sposoben za dialog. Tega cilja pa ne morejo doseči politiki.

Iz kulture vojne moramo nujno preiti v kulturo miru. Priča smo vojnam (nekaterim kar pozabljenim), gverilam, terorizmu, prelivanju krvi - povečini nedolžnih, zato je potrebna mobilizacija vseh sil; v prvi vrsti verskih predstavnikov, ki si želijo miru, dialoga, sprave in molitve. Ta pot je najkrajša za doseg miru.

S takimi koraki, namreč s takimi pogostnimi srečanji verskih zastopnikov, bomo prišli že proti koncu stoletja do nadaljnega zblizanja med religijami.

Nujna pa sta medsebojna odkritosrčnost in priznanje v preteklosti storjenih napak. Katoliška Cerkev je že opravila dejanje sprave in priznanja pred svetom v času 2. vaticanskega cerkvenega zbora.

Človeštvo mora priti zopet do »svetega jezika miru«, kakor je omenil kardinal Martini, kar pomeni doseči najprej notranjo človekovo harmonijo.

d.j.

Mnogo nerešenih problemov v šoli

O racionalizaciji šolskega omrežja je govora že nekaj let, vendar v prejšnjih dneh, ob začetku novega šolskega leta, so se sindikati in deloma širša javnost zamislili ob podatku, da bi se po novi ministrski okrožnici št. 288 v naslednjih treh letih uknilo v državi 56.000 razredov. V zadnjih desetletjih se je dejansko zmanjšala šolska populacija, kljub temu se taki drastični ukrepi poznavalcu kot nepoznavalcu zdijo neverjetni. Šolski sindikati so že napovedali in deloma izvajajo protestne akcije, s katerimi hočejo vsaj omiliti sprejete ukrepe, ki so stopili v veljavo že v tem šolskem letu.

Goriški Odbor Sindikata slovenske šole je na svoji zadnji seji ugotavljal, da se število razredov na slovenskih šolah v tem šolskem letu ni bistveno spremenilo, čeprav imamo razred manj na Srednji šoli I. Trinko kot tudi na Tehničnem zavodu Ž. Zois. Spodbudno pa je dejstvo, da raste število prvošolčkov, kar pomeni, da se je negativni trend na naših šolah zaustavil.

Slovenska sekcija ITI ima novega ravnatelja Fabrisinija, ki je v tem šolskem letu sprejel mesto upokojenega ravnatelja Guadagnija. V prihodnjih dneh se bodo nekateri predstavniki Odbora SSS srečali z novim ravnateljem in tako nadaljevali dobre stike, ki jih je imel Sindikat z bivšim ravnateljem.

Na isti seji je Odbor razpravljal tudi o zgibanki, ki je v pripravi. Ta bo nudila informacije o slovenskih šolah, predvsem osnovnošolskim učencem in njihovim staršem.

Znova je Odbor poudaril, da se z vpisom italijanskih otrok v slovenske vrte ustvarjata sožitje in spoštovanje. Na ta način se daje staršem možnost, da spoznajo in se približajo slovenski šoli. Lepo bi bilo, da bi počasi tudi ta prostor sledil naprednim državam severne Evrope, kjer se mladina že od vsega začetka uči treh jezikov: materinega, sosedovega (na tem prostoru živi sosed na tej in drugi strani meje) in enega splošno uveljavljenih jezikov.

Ker je na šolskem področju mnogo nerešenih problemov (avtonomija Slovenske sekcije ITI, združevanje šol, letošnja ministrska okrožnica št. 288 ne omenja slovenskih ali manjšinskih šol, nedokončani šolski center itd.), Odbor sklene, da o tem seznanijo tudi slovenskega ministra za šolstvo, da bi tudi na mednarodni ravni posredoval za rešitev naših šolskih problemov.

SI

Klarisinje se vrnejo

Druga novost za goriško škofijo je povratak klarisinj v naše mesto. Tudi za to idejo se je navdušil g. nadškof in po večletnih pripravah se bo uresničila. V ponedeljek, 4. oktobra, na praznik sv. Frančiška Asiškega, se bodo v goriški stolnici predstavile prve redovnice, da bodo potem odkorakale v svoj začasni sedež v ul. Alviano I. Začasno se bodo namreč nastanile v bivši proštovi hiši pod gradom v pričakovanju, da bodo dobile bolj primerno bivališče v Strassoldovi palači na trgu sv. Antona.

Klarise se vračajo v Gorico, saj so tu že imele svoj samostan v ulici, ki je po njih dobila ime, via Santa Chiara. Tu so bivale od leta 1653 do leta 1782, ko so morale samostan zapustiti in se vrniti v svet zaradi reform cesarja Jožefa II. Ta je namreč uki-

nil vse samostane, ki niso bili »koristni« za ljudstvo. V kontemplativnih samostanih, kot so klarisinje in karmeličanke, pa redovnice predvsem molijo in premišlujejo. Zato je menil Jožef II., da taki samostani niso »koristni«, in jih je uknil.

Klarisinje so ženske kontemplativne red, ki ga je ustanovila sv. Klara, učenka sv. Frančiška Asiškega. Letos obhajamo 800-letnico njenega rojstva.

Iz naše škofije so v zadnjih letih nekatera dekleta odšla h klarisinjam in karmeličankam. Ko bo novi samostan v polnosti zaživel, se bo morda katera tudi vrnila v Gorico.

Stalni diakoni in klarise naj bi pomagale k ponovni evangelizaciji goriške nadškofije.

Stalni diakoni in klarisinje v Gorici

Goriški nadškof A.V. Bommarco je nam duhovnikom poslal pismo, v katerem nas obvešča o dveh pomembnih novostih za goriško nadškofijo. Prva novost so stalni diakoni, druga pa ustanovitev samostana klarisinj v Gorici.

Stalni diakoni so novost za potridentsko katoliško Cerkev, vpeljal jo je zadnji koncil. Gre za moše, ki prejmejo posvetitev za diakone, ne mislijo pa na naslednjo stopnjo posvetitve, na mašniško posvečenje, hočejo ostati le diakoni. Ponekod po svetu se je ustanova stalnih diakonov že zelo uveljavila, v Italiji so jo sprejeli le po nekaterih škofijah. Sedaj je stopila v vrsto teh tudi goriška nadškofija.

Pred štirimi leti se je začela priprava stalnih diakonov, ostalo jih je pet, ki bodo v soboto, 25. septembra, prešli diakonsko posvečenje v oglejski baziliki. Ko je nadškof sprožil to zamisel, ni bilo veliko navdušenja v škofiji; verjetno zato, ker je šlo za veliko novost. »Ugotovili smo,« piše nadškof Bommarco, »da sta škofijska in tudi župnijska skupnost ostali precej ob strani, ko smo sprožili zamisel o stalnem diakonatu.« Toda nadškof je vztrajal in v Ogleju bo posvetil prvih pet mož v stalne diakone. Gre za prvi poskus. Če se bo obnesel, če bo ljudstvo sprejelo te diakone in če se bodo ti vživeli v svoje poslanstvo, bodo gotovo sledili tudi drugi. Za vernike bo najbrž psihološka težava v tem, da diakoni ne bodo maševali in spovedovali ter da so poročeni. Ker nas je mašnikov vedno manj, in to tudi na italijanski strani, bodo stalni diakoni lahko v veliko pomoč v župnijah, kamor bodo dodeljeni, saj imajo svoj čudoviti vzor v sv. Štefanu in v sv. Lovrencu, ki sta oba bila diakona. Potrebno bo pač vernike pripraviti tudi na to novost v Cerkvi, kot piše g. nadškof.

Pozdrav novega prefekta

Gorica ima novega prefekta, piše se Francesco De Matteis. Ob prevzemu nove službe je naslovil pozdrave in voščila vsem skupnostim v mestu in v pokrajini in vsem oblastem, civilnim in verskim. »Skušal bom vršiti svojo nalogo v dobrobit goriškega mesta in vsega obsoškega ljudstva z edinim namenom čuvati mirno življenje skupnosti in jamčiti uspešnost javne uprave in pošteno krajevno vladanje,« piše g. prefekt.

V trdnem prepričanju v uspešnost dela g. prefekta ga pozdravlja tudi slovenska narodna skupnost in mi z njo.

Goriški komisar

Po odstopu župana Tuzzija je goriški prefekt Fr. De Matteis imenoval vladnega komisarja, ki je podprefekt dr. Lorenzo De Luca di Pietralata. Občino bo upravljati do prihodnjih volitev enkrat pomladi. Prvič po vojni se je zgodilo, da ima Gorica vladnega komisarja.

Tudi v goriški občini bodo predčasne volitve

Večmesečna kriza v odnosih med strankami, ki so doslej upravljale goriško občino, je omogočila, da bi dosedanji župan Tuzzi dobil potrebno večino; opozicijske stranke pa niso imele dovolj podpore, da bi lahko prevladale; zaradi tega je po izteku dveh mesecev goriški prefekt razpustil občinski svet in imenoval izrednega komisarja do volitev, ki bodo verjetno prihodnjo pomlad, skupaj s parlamentarnimi.

Sedanje brezizhodno stanje je posledica dolge vrste nesporazumov med Krščansko demokracijo in njenimi partnerji, pa tudi sporov v sami Krščanski demokraciji; v tej stranki je namreč prišlo, kot v vsedržavnem merilu, do spora med stari in novimi silami, brez možnosti za sodelovanje med sprtnimi stranmi. Gre tudi za popolnoma drugačna gledanja na način vladanja, na razvoj mesta, na vlogo Gorice v bodočem srednjeevropskem prostoru itd. Medtem ko je dosedanja »leadership« gledala na razvoj Gorice predvsem preko velikih javnih del (nove ceste, nova bolnica, šola za finančne stražnike ipd.) ter preko podpor iz raznih skladov (Prosta cona, Goriški sklad, nova pogajanja s Slovenijo), si nove sile drugače predstavljajo bodoči razvoj mesta: večji pomen univerzi in sploh kulturnemu razvoju, konkretno ustvarjanje skupnega mesta z Novo Gorico, pomembnost ohranjanja čistega okolja itd. S časom so se pozicije vse bolj radikalizirale in vedno manj je bilo možnosti za sestavljanje skupnih programov. Prišlo je tudi do očitnega poslabšanja odnosov do slovenske narodnostne skupnosti. To dokazujejo zaprtost do možne rabe sloveščine v mestnem statutu, zadeve okrog slovenskega šolskega centra ipd. Prav zaradi tega je Slovenska skupnost sklenila, da ne bo več podpirala dosedanje večine in je tako prekinila dolgoletno zavezništvo s Krščansko demokracijo.

Slovenska skupnost je po trezni analizi stanja ugotovila, da je v sedanjem večinskem sistemu njeno mesto v koalicijski, ki združuje v Gorici kot v drugih italijanskih mestih del krščanskih demokratov, stranko demokratične levice ter razne pripadnike drugih strank. V Gorici te sile že dalj časa sodelujejo v takozvani tranzverzalni listi. Po mnogih ocenah se edino ta lista lahko konkretno zoperstavi Severni ligi. Važno je seveda tudi dejstvo, da bi se v tej listi skupaj predstavili skoraj vsi Slovenci in bi se tako uresničila dolgoletna želja Slovenske skupnosti, ki je vedno zagovarjala skupni nastop vseh Slovencev.

Seveda obstajajo pri vsem tem tudi upravičeni pomisleki v zvezi z realno možnostjo sodelovanja med ideološko različnimi skupinami, vendar večinski sistem ne daje nobene možnosti majhnim skupinam.

Slovenska skupnost je ob zadnjih volitvah dosegla zelo viden napredek glasov in očitno je, da se Slovenci vedno bolj odločajo za edino sloven-

sko stranko. Ob taki volilni moči mora seveda Slovenska skupnost v bodoči skupni listi z odločnostjo zagovarjati ideje in načela, ki so to stranko vedno karakterizirale. Dosedanji odnosi so pokazali, da je sodelovanje mogoče in da lahko pride — v primeru zmage te koalicije — do zelo pozitivnih premikov v korist slovenske manjšine. B.Š.

Roženski praznik v Podgori

Tudi letos se krščanska skupnost v Podgori pripravlja na vsakoletno praznovanje Roženske Matere božje. Tradicija, ki je v tej vasi pogljalna globoko korenine, ostaja za Podgorce pomemben mejnik v verskem in kulturnem življenju.

Letošnje praznovanje se bo odvijalo v nedeljo, 3. oktobra, ob vsakem vremenu. Dopoldne bosta v župnijski cerkvi dve evharistiji, pred katerima bodo verniki molili rožni venec. Popoldanski program pa predvideva ob 14.30 molitev rožnega venca in premišljevanje, nato pa običajno procesijo po vaških poteh. Može in fantje bodo nosili kip Matere božje Podgorske, spremljali pa jih bodo domači pevci, otroci in verne občestvo. Nepogrešljivi udeleženci bo tudi letos nabrežinska godba na pihala, ki bo po verskem slavlju vsem prisotnim ponudila glasbo zabavnih melodij.

Običaj sta tudi praznik štrukljev in bogat srečolov. Slednji bo letos izredno bogat po količini in kakovosti.

Vsi smo torej lepo povabljeni v nedeljo, 3. oktobra, v Podgoro na roženski praznik Matere božje.

Misijonska nedelja 1993

Svetovna misijonska nedelja se bo letos obhajala v nedeljo, 24. oktobra.

Ta dan bo v Gorici tudi misijonska prireditev, združena s srečolovom za misijone. Že danes se priporočamo za dobitke.

Misijonska skupina pri Sv. Ivanu Gorica

Galerija Katoliške knjigarne otvarja novo sezono

Tudi v letošnji sezoni bo v Galeriji Katoliške knjigarne bogata razstavna dejavnost.

Že 28. septembra ob 11. uri bo otvoritev prve letošnje razstave. Pod naslovom Otroci odraslim se bodo predstavili z likovnimi izdelki otroci iz vse Slovenije, ki so bili nagradjeni na natečaju, ki ga že tretje leto organizira podjetje PETROL. Natečaj je v treh letih doživel izjemen vzpon, saj se število sodelujočih bliža polovici vseh slovenskih osnovnih šol. Dela so bila razstavljena že v številnih krajih po vsej Sloveniji in tudi na

Mirenski Grad: Svetišče Žalostne Matere božje

V nedeljo, 26. septembra 1993, ob 16. uri bo v naši cerkvi slovesnost ponovitve nove maše dveh naših letošnjih novomašnikov - lazaristov. To sta Pavle Novak, rojen v Argentini, in Peter Žakelj iz Žirov, nečak pokojnega Stanka Žaklja. Pridigal jima bo prelat dr. Franc Rode. S tem hočemo dati nekoliko poudarka Vincencijevi nedelji, ki se je nekdanj na Mirenskem Gradu zelo slovesno obhajala.

ŽUPNIJA SV. JUSTA - PODGORA
vabi na vsakoletni

Roženski praznik

v nedeljo, 3. oktobra 1993.

Ob 14.30 molitev rožnega venca in premišljevanje, nato procesija po vaških poteh. Sklep v cerkvi. Po verskem delu praznik štrukljev in bogat srečolov. Sodeluje godba na pihala iz Nabrežine.

Obvestila

Širši odbor Zveze slovenske katoliške prosvete se bo sestal na redni mesečni seji v ponedeljek, 27. septembra, ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici.

Čestitke

V goriški bolnici je na oddelku za alkoholike in osvojene z mamili zmagal natečaj in postal redni primarij naš goriški politik in kulturni delavec dr. Bernard Špacapan.

Novemu primariju čestitamo in želimo mnogo uspehov na odgovornem mestu.

Voščila

Goriški zobozdravnik dr. Igor Franko obhaja te dni visoko obletnico rojstva; rodil se je namreč v Solkanu 23. septembra leta 1900. Živi v Gorici in je še vedno pri močeh in zlasti še vedno bistrega uma.

Gospodu doktorju iskrena voščila.

Dva izdelka učencev goriške o.š. Oton Župančič

Glasbeni matici gre za preživetje

Letošnje šolsko leto se je tudi v naših krajih začelo sredi velikih težav in zmešnjav. Toda če je državno šolstvo prizadeto, se s še veliko hujšimi problemi v tem trenutku sooča slovensko glasbeno šolstvo v Italiji, v Trstu, Gorici in videmski pokrajini. Stvar je prišla že tako daleč, da je Glasbena matica po 84 letih delovanja (v Trstu je bila ustanovljena leta 1909) celo pred možnostjo zaprtja. V zadnjih treh letih se je slovensko glasbeno šolstvo v Italiji (Glasbena matica in Glasbeni center »Emil Komel«) financiralo iz zakona za obmejna področja. Za tekoče leto pa Dežela predvidenega prispevka iz neznanih vzrokov še ni izplačala. Posledica tega je, da je osebje Glasbene matice že od junija brez redne mesečne plače. Zamudi Dežele pa gre dodati, da so obeti za prihodnja leta še bolj nejasni: v predlogu finančnega zakona je namreč vlada skrčila prispevke za kulturne dejavnosti slovenske manjšine od 8 na 3 milijarde.

Glede na omenjeno stanje seveda profesorji in drugi uslužbenci te ustanove niso mogli več molčati. V četrtek, 16. septembra, so sklicali tiskovno konferenco, na kateri so javnosti obrazložili nevzdržno stanje, v katerem so se znašli. Obenem so povabili vso slovensko in širšo javnost, posebno pa še starše gojencev, na srečanje, ki bo v četrtek, 23. septembra, v Prosvetnem domu na Opčinah ob 18 uri. Pobudi se je pridružil tudi upravni odbor Glasbene matice, ki se je na svoji redni seji dogovoril še za nadaljnje korake.

Položaj je torej resen. Jasno pa je tudi, da se odgovornost za ohranitev ustanove, pri kateri se glasbeno izobražuje več kot 600 slovenskih otrok, ne more zvaliti na ramena enega samega odbora, pa čeprav je le-ta res sad dogovora vseh komponent naše manjšine. Preživetje Glasbene matice postaja tako že kar politično vprašanje in naloga celotne narodne skupnosti.

t. s.

»Šolska afera« v Nabrežini

Po ostrem protestu devinsko-nabrežinskih staršev se je komisarka za devinsko-nabrežinsko občino Mattia Neri odločila za ponovno odprtje šol. To naj bi se zgodilo v sredo, 22. t.m. (V trenutku, ko to pišemo, smo dan pred tem datumom). Kot znano je komisarka pred tednom dni odredila zaprtje šol, tako italijanskih kot slovenskih, iz »varnostnih razlogov«. Odločitev je izzvala ostro reakcijo slovenskih in italijanskih staršev, ki so vsaj enkrat pozabili na tukajšnjo narodnostno problematiko in skupno zahtevali ponovno odprtje šol.

Medtem pa je tržaški šolski skrbnik Vito Campo odredil ukinitve enajstih razredov na sedmih višjih srednjih šolah. Mednje spada tudi pedagoški licej Slomšek, ki naj bi po novih določbah imel en prvi razred manj, dva tretja razreda pa naj bi združili v enega.

Slovenščina zopet v rajonskih sosvetih

Slovenščina se je zopet polnopravno vrnila v rajonske sosvete tržaške občine. Tako je odredil vladni komisar Francesco Larosa, ki je razveljavil odredbo bivšega tržaškega

občinskega odbora in obnovil stanje iz leta 1977, ko so slovenski predstavniki v rajonskih sosvetih dobili pravico do javne rabe materinega jezika na sejah. Komisarjeva odločitev je seveda udarec za tiste tržaške kroge, ki so protislovensko nastrojeni. Sicer je v Trstu že stalnica, da so državni funkcionarji do Slovencev odprtejši od predstavnikov krajevnih oblasti.

Mitja Volčič glavni urednik TG1

Glavni urednik televizijskega dnevnika prve mreže italijanske televizije je Slovenec. Na to mesto je bil namreč imenovan znani časnikar Mitja Volčič, ki je bil dolga leta dopisnik italijanske televizije s posebno pozornostjo na dogodke v Vzhodni Evropi.

Mitja Volčič se je rodil v Ljubljani pred 62 leti. Ko se je družina preselila v Trst, se je po končanem šolanju zaposlil pri Primorskem dnevniku, leta 1956 pa je nastopil službo na Radiu Trst A. V šestdesetih letih je postal poseben dopisnik italijanske radiotelevizije, zlasti za dogajanja v Vzhodni Evropi. Tako je lahko spremljal sovjetsko invazijo na Češkoslovaško leta 1968 in padec komunizma v bivši Sovjetski zvezi ter neuspeli poskus državnega udara v Moskvi avgusta 1991. Spremljal je tudi osamosvojitve Slovenije in s svojimi komentarji veliko prispeval k temu, da je italijansko javno mnenje pozitivno sprejelo slovensko samostojnost.

Volčič je pred časom napisal tudi knjigo o tragediji v bivši Jugoslaviji. Njen naslov je Sarajevo. Zanj je dobil Nagrado Evropa 1993 - sekcija za človekove pravice.

Posvet o naciji in nacionalnosti

Pretekli teden se je v zborni dvorani tržaške univerze odvijal posvet na temo Nacija in nacionalnost od prve svetovne vojne do naših dni, ki ga je organiziral Osrednji odbor za zgodovinske študije, ki mu predseduje predsednik senata in ugledni zgodovinar Giovanni Spadolini. Prav Spadolini je imel v sredo, 15. septembra, uvodno predavanje na to temo, v katerem se je naslonil na Mazzinijevo idejo o narodu in federalizmu ter poudaril, da se novi partikularizmi, katerim smo danes priče, lahko brez težav razvijejo v nove naciona-

lizme, ki z lahkoto pripeljejo do barbarstva in balkanizacije.

Od srede do sobote so se odvijali še drugi posegi, npr. sen. Arduina Agnellija, zgodovinarjev Renza de Feliceja in Ernesta Gallija della Loggia idr. V petek, 17. t.m., so se udeleženci posveta mudili v Rovinju kot gostje tamkajšnjega italijanskega raziskovalnega inštituta.

Mačkolje

Župnija - kakšna je naša prihodnost?

Včasih se slovenski duhovniki na Tržaškem sprašujemo, kakšno bodočnost imajo naše verske skupnosti ali župnije. Mnogi duhovniki v mestu znajo povedati, da porok in krstov kot zakramentov Cerkve sploh ne poznajo več. V cerkve prihajajo povečini starejši ljudje in skoraj za vsakim pogrebom se določeno mesto v cerkvi izprazni. Tako mesto skoraj redno nima nobenega naslednika, zato se upravičeno sprašujemo: »Kakšno bodočnost imajo naše, številčno že tako majhne cerkvene skupnosti po župnijah in vaseh?«

Tudi v Mačkoljah smo v tem letu pospremili k večnemu počitku kar precej veliko število ljudi.

Da ni vse tako črno in da kristjani kot otroci obljube ali ljudje upanja gledamo v bodočnost, pa bi radi opozorili na tri oz. štiri lepe poroke v naši župniji. S hvaležnostjo do treh rednih pevk v domačem cerkvenem zboru, Nataše, Maure in Daniele, in z lepimi željami, da bi bile v zakonu vedno srečne, da bi si ustvarile dobro in krščansko družino, se je ob njihovi poroki zbralo veliko število ljudi. Bog daj, da bi ostale bodisi s Cerkvijo in tudi z domačo župnijo in zborom še naprej povezane!

Enako voščilo in zahvala naj gre tudi pevcu Pavlu, ki bo stopil na skupno pot krščanskega zakona v cerkvi pri Revoltelli. Čeprav nestanujoč v Mačkoljah, je bil reden in zvest pevec v tukajšnjem zboru.

Da je še nekaj življenja v Mačkoljah, bodo, upam, še naprej izražale in dokazovale razne skavtske skupine, skupina, ki se bo začela pripravljati na sv. birmo, in seveda tudi otroci v župnijski glasbeni šoli in otroškem zboru, mladi in odrasli pa v mešanem cerkvenem zboru in raznoraznem kulturnem delovanju domačega prosvetnega društva.

Versko in kulturno delovanje naj še naprej povezuje, oblikuje in dviga versko in kulturno rast vseh naših ljudi. Zato v ljube in radi sodelujte pri vseh pobudah župnijskega verskega občestva in odbora PD Mačkolje.

Praznik in odprta meja v Gročani

Konec prejšnjega tedna se je v Gročani odvijala zadnja »poletna« prireditve, in sicer praznik z razstavo in sejmom kmetijskih pridelkov. Praznik je priredilo domače kulturno društvo Krasno polje pod pokroviteljstvom Občine Dolina in Kraške gorske skupnosti. Obiskovalcev je bilo precej, čemur je gotovo pripomoglo tudi lepo vreme. Tudi letos je bila za dva dni na tem področju meja med Italijo in Slovenijo odprta, tako da so se obiskovalci lahko svobodno sprehajali v okolici.

ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

Ylenia Zobec v finalu

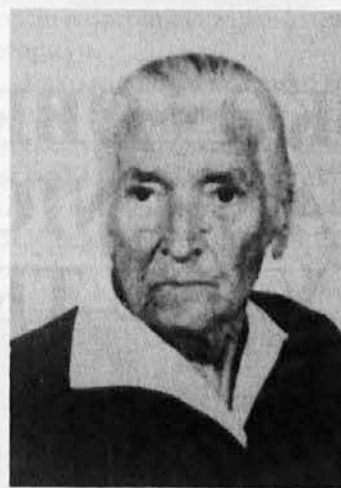
Mala Ylenia Zobec se je uvrstila v finale revije Zlati cekin (»Zecchino d'oro«). Po pozitivnem prestanku predtekmovalja v Trstu je mala Ylenia žela uspeh tudi na vsedravnem predtekmovalju v Bologni. Vsedravnino finale te otroške pevske revije bo sredi prihodnjega novembra. Italijanska televizija jo bo seveda oddajala v živo, tako da bomo imeli priložnost slediti nastopu male pevke iz Domja.

Srečanje dalmatinskih beguncev

To niso ljudje, ki danes bežijo z vojnih področij v Dalmaciji, kjer je ponovno vzplamtela srbsko-hrvaška vojna, pač pa tisti, ki so iz Dalmacije odšli po končani 2. svetovni vojni ali pa celo l. 1943. V Trstu so se v nedeljo zbrali italijanski begunci iz Dalmacije. Po nekaterih ocenah jih je bilo okoli dva ali tri tisoč. Zvrstili so se govori, razne svečanosti (spust padalcev, odmet lovorovega venca v morje itd.) in posveti, na katerih se je razpravljalo o bodočnosti Dalmacije. Udeležili so se jih med drugimi senatorja Arduino Agnelli in Lucio Toth in bivši predsednik tržaške Pokrajine Paolo Sardos Albertini, torej osebe, pri katerih sožitje na meji med raznimi narodi ni ravno najvišja vrednota. Govor je bil namreč o tem, kako zopet spraviti Dalmacijo v italijansko interesno sfero, kako zopet pripeljati v to deželo »italijansko fizično in kulturno prisotnost«.

»Duša« srečanja dalmatinskih beguncev (že 40. po vrsti) je bil znani stilist Ottavio Missoni, ki je tudi župan »svobodne zadrške občine v izgnanstvu«. Poročila, ki so jih mediji dali po dogodku, ne omenjajo, da bi na srečanju prišlo do kake posebne solidarnosti s trpečim ljudstvom v Dalmaciji, ki je danes v vojni. Omenjajo pa gesla in izjave, ki so že zdavnaj stalnica italijanskega iredentizma, naj bo slednji »avtohtoni« ali »ezulski«.

Škedenj

Pretekli ponedeljek je Juština Sancin, po domače Ščetina, praznovala v krogu svojih domačih in prijateljev 102 leti.

Njeno zdravje je začelo pešati šele po poletni vročini, drugače je bila vedno vedra, hudomušna in še dobrega spomina. Kot sama ponavlja, se od časa do časa »skrega« z Bogom, ker je ne pokliče k sebi, vendar pristavi, naj se zgodi Njegova volja.

Če prelistamo zgodovino Škednja, ne dobimo domačina, ki bi prekoračil sto let: tako je Juština prvi in edini primer.

Ker živi sama, so ji sorodniki poskrbeli osebo, ki ji je na razpolago

noč in dan, in to že dve leti. Zato gre iskreno priznanje sorodnikom, ki tako občuteno skrbijo zanj.

Justini pa vse najboljše!

Umrl

prof. Vladimir Desco

17. t.m. je umrl znani slovenski tržaški šolnik prof. Vladimir Desco. Rodil se je l. 1915 v Trstu, kjer je tudi doštudiral. Jeseni 1945 se je takoj vključil v obnovo slovenskih šol in začel poučevati italijanščino na nižji srednji šoli. Leta 1949 je prišel na Slovensko trgovsko akademijo (poznejši zavod Žiga Zois) in tam ostal do upokojitve leta 1977. Bil je tudi podpravnatelj in tesen sodelavec ravnatelj dr. Rudolfa Perhavca in dr. Vladimirja Turine.

Mladinska konferenca urada za manj razširjene jezike

V katalonskem mestu Ocata se je dne 17. in 18. septembra odvijal mladinski posvet, ki ga je priredil Evropski urad za manj razširjene jezike.

Udeležilo se ga je trideset predstavnikov različnih manjšin iz vse Evrope, med katerimi sta bila dva zamejska Slovenca iz Italije (Michele Obit iz Špetra in Peter Rustja iz Trsta) ter predstavniki nekaterih manjšin v Italiji. Furlansko skupnost je zastopal Massimo Mauro, albansko manjšino v Kalabriji pa Elena Tocci.

Namen zasedanja je bilo posredovanje izkušenj in zamisli glede mladinske mobilnosti in izmenjav med manjšinskimi skupnostmi v Evropi. Slednja je potrebna predvsem za ureditev narodne zavesti pri mlajših članih teh skupnosti ter za obogatitev delovanja manjšinskih mladinskih organizacij. To je prišlo na dan tudi v posegih predstavnice mednarodne organizacije za mladinske izmenjave katoliške mladine Marte Mendes ter predstavnika urada za mladino katalonske vlade Antonia Biarnesa, ki sta vsak s svojega zornega kota predstavila številne možnosti za uresničevanje takih mladinskih aktivnosti s pomočjo programov za mladino Sveta Evrope ter Evropske Skupnosti.

Na srečanju je bil tudi govor o situaciji posameznih manjšin, predavanje katalonskega člana evropskega parlamenta Barrere pa je osvetlilo poglede na manjšinska vprašanja znotraj te evropske institucije, ki je v prejšnjih letih zavzela pomembna stališča v korist manjšinskih skupnosti in jezikov.

(p.r.)

Katoliški glas dobite v Sloveniji:

Ljubljana: na Mačkovi 6
Maribor: ul. V. Kraigerja 2
Nova Gorica: v cerkvi Kristusa
Odrešenika

Urniki poduredništva Katoliškega glasa v Trstu, ul. Donizetti 3: vsak ponedeljek in torek od 9. do 12.30. Telefonska številka 040 - 370.846, fax 040 - 633307.

Klub prijateljstva in Vincencijeva konferenca iz Trsta vabita na izlet v Kobariid na ogled vojnega muzeja I. svetovne vojne v torek, 5. oktobra t.l. Pot tja preko Nove Gorice, nazaj preko Čedad. Vpisovanje in informacije v trgovini Fortunato v ul. Paganini 2 - Trst.

Kvatrnica na Mirenskem Gradu

Ko sem preteklo nedeljo popoldne pustil avto ob vznožju hriba in šel peš do cerkve, kot se spodobi za romarja, sem opazoval življenje okrog sebe. Narava čudovita. Kras porastel z bori in grmičevjem, trava po suši zopet zelena.

In ljudje? Pod gričem so na športnem igrišču bili zbrani ljubitelji nogometa in prisostvovali tekmi. Kar precej jih je stalo ob straneh igrišča.

V OPATJEM SELU

Po cesti proti Opatjemu selu so brzeli številni avtomobili. Kam brzi-jo? sem se spraševal. Pozneje sem zvedel, da so tam imeli svoje slavje pristaši Združene liste, to je tistih, ki se še priznavajo k bivšemu partijske-mu enoumju. Prišli so prvaki te liste: Kocjančič, Potrč, Ribičič, ministrica Lokarjeva in drugi ter seveda narod, ki se mu še vedno toži po nekdanjem enoumju. Ni bila masovna udeležba kot včasih za Prvi maj, precej ljudstva pa je prišlo, morda tudi zato, ker je bil lep nedeljski popoldan.

Prevladovala je kritika sedanje slovenske desnice in opozicije, posebno ministra Janeza Janše. O njem

se je izrazil prvak Združene liste Kocjančič: »Janša vztrajno zastruplja ljudi in kali politično vzdušje.« Janša je z odkritjem afere z orožjem na mariborskem letališču zmešal štrene slovenski levici, saj se še vedno ne ve, kdo je pripeljal orožje in komu je bilo namenjeno, preiskava pa silno počasi teče, če se sploh ni ustavila.

NA GRADU OB MATERI BOŽJI

Na Gradu samem pa je praznovanje kvatrnice bilo kar slovesno, tako v soboto kot v nedeljo. V soboto zvečer je maševal Ervin Mozetič, novi župnik v Dornberku; pel je pač dornberški cerkveni zbor, ki je vedno bil eden najboljših zborov na Spodnjem Vipavskem. Naslednji dan, v nedeljo, je glavno mašo ob 10. uri vodil g. Ciril Cej, ki je vodstvo mirenske župnije prevzel šele pred mesecem dni. Višek nedeljskega slavnja na Gradu pa je bil popoldne. Iz Ljubljane so povabili pomožnega škofa Alojzija Urana, ki je komaj okrevljal od prometne nesreče.

Sam je pojasnil, kako je do nesreče prišlo. Vozil je proti Ljubljani, dobro privezan s pasom. Neki avto je na cesti zavil v levo in čelno trčil vanj. Sam je bil le ranjen, ker ga je obvaroval pas, v drugem avtu pa so bile vse tri osebe mrtve.

Skupaj s škofom so somaševali še

drugi duhovniki, na koro je pel mirenski cerkveni pevski zbor, h kateremu je pristopilo tudi nekaj pevcev in pevk iz Rupe-Peči, saj sta ti vasi še vedno čustveno povezani z Gradom, kamor so radi hodili k maši.

Po maši se je škof ustavil s pevci in ljudstvom pred cerkvijo in z njimi prepeval. Izpričal je, da je »ljudski« škof v žlahtnem pomenu besede.

(r+r)

Krekova banka v službi človeka

Krekova banka se pripravlja na odprtje svojih enot tudi v Novi Gorici, Kopru, Novem mestu, Celju in Kranju, eno izmed pglavitnih meril za njihovo ustanovitev pa je seveda pričakovana rentabilnost poslovanja. Pobud in želja po ustanovitvi enot te banke je iz vse Slovenije veliko. To potrjuje, da si ljudje želijo banko po načelih Janeza Evangelista Kreka, banko v službi človeka.

Možnosti za odpiranje novih enot se bodo razširile, ko bo banka povečala svoj jamstveni kapital, je na odprtju poudaril direktor KB Anton Guzej, to pa ji bo verjetno uspelo s pričakovano drugo izdajo delnic v vrednosti deset milijonov nemških mark.

Čipkarski festival v Idriji

28. in 29. avgusta se je v Idriji odvijal tradicionalni čipkarski festival, ki se ga je udeležilo veliko število obiskovalcev. Festival ima mednarodno obeležje. V nedeljo je predsednik skupščine Idrija, Marjan Podobnik, sprejel na občini delegacijo, ki so jo sestavljali zastopniki različnih držav.

Tudi goriška čipkarska šola je imela svoje zastopstvo. Uradnega programa se je udeležila tudi predsednica Sveta slov. organizacij, ki se je med drugim Idriji zahvalila za tamkajšnje učiteljice, ki so prinesle na Goriško čipkarsko ustvarjalnost in ki jo še danes posredujejo v čipkarskih šolah.

Praznik so s svojo prisotnostjo počastili ugledni gostje iz Slovenije, med drugim dr. Peter Vencelj, državni sekretar pri zunanjem ministrstvu, predsednika občine Nova Gorica, odv. Tomaž Marušič, in Tolmina g. V. Klanjšček.

Odgovorni za čipkarski sektor pri muzeju v Idriji, g. Bavdaž, je pred sprejemom imel zanimivo predavanje z diapozitivi o zgodovini tamkajšnjih čipk. Gostje so si tudi ogledali zanimivo razstavo, ki je bila postavljena v muzejskih prostorih.

Ob kulturnem programu so se pomerili čipkarski ustvarjalci.

V teku so razgovori, da bi pri nas ponovili zanimivo predavanje o zgodovini čipk in priredili ob sodelovanju naših šol večjo razstavo čipkarstva.

Naj omenimo še, da se je letos v Idriji odprla triletna poklicna čipkarska šola, ki jo obiskuje 28 deklet.

DAROVI

Za cerkev na Sv. Gori: N.N. Podgora 100.000 lir.

Za slov. misijonarje: N.N. Podgora 50.000 lir.

Za Katol. glas: v spomin na pok. očeta Jožefa Brisko daruje hči z družino 50.000 lir.

Za cerkev v Mavhinjah in Cerovljah: ob krstu Fanike Di Lenardo darujejo po 50.000 za vsako cerkev: starši Vasilij in Verenka, prof. Marta Legiša in Ela Pavlica.

Za obnovo cerkve v Zgoniku: N.N. Zgonik 100.000; N.N. Zgonik 200.000; Tončka Pavlina, Salež, namesto cvetja na grob pok. Ivanki Milič in Ivanki Gruden-Budin 50.000 lir.

Za Sklad M. Čuk: Polda Rudež 10.000 lir.

Za cerkev na Vrh: Alojz Cotič iz Ronk v spomin na očeta Miljota 50.000; N.N. 40.000 lir.

Za cerkev v Gabrjah: Robert Juren ob krstu sinčka Erika 50.000 lir.

Za MePZ Rupa-Peč: mama ženina Julijana Maliča ob sinovi poroki 100.000 lir.

Za šempolajski cerkveni zbor: ob prvi obletnici smrti drage žene Ličke Legiša iz Prečnika daruje mož 50.000 lir.

Za cerkev v Mačkoljah in cerkveni zbor: pok. Vilma Vodopivec je zapustila pred smrtjo cerkvi 500.000; sin Miro z družino za cerkveni zbor Mačkolje 100.000; namesto cvetja na grob pok. Vilmi Vodopivec in Alberti Purger daruje Valerija Zobin za cerkev 50.000; ob poroki sina družina Mauri iz Boljunca 50.000 za cerkev in 50.000 za cerkveni zbor Mačkolje.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu: v spomin Vide Hmeljak N.N. 25.000, MČB 20.000; Marta Požar 25.000; Darinka Cusina 10.000; Štefanija Maglica 10.000; v spomin Maksa Godina N.N. 25.000; Pino Prele in hči Rosana 50.000, družina Bizjak 30.000, Marta Požar 25.000; MČB v spomin Gigette Mihalič vd. Neri 20.000 lir.

Radio Trst A

Poročila: ob 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00.

Spored od 26. sept. do 2. okt. 1993

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: »Skrivnost fantomskega vlaka« (1. del). 11.00 Vladimir Jurc-Boris Kobal: »Lahko noč, gospod...« - radijske zgodbe iz našega vsakdana. 11.30 Orkestralna glasba. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Obzornik. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Mario Uršič: »Franc in njegovih«. 16.00 Sport in glasba. 17.30 Z naših prireditvev.

Ponedeljek: 8.10 Iz Četrtekovih srečanj. 9.00 Iz studia z vami: 10.30 Intermezzo. 11.30 Odrpta knjiga. Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992: moški zbor Štmaver vodi Gabrijel Devetak. 13.20 Kmetijski tednik (ponovitev). 14.10 Otroški kotichek: »Profesor Ficko in gospod Packo«. 15.00 Znaš ta zadnji? 15.30 Mladi val (Hit Parade: Horoskop). 17.10 Mi in glasba. 18.00 Ni ti raj niti pekel - Amerika.

Torek: 8.10 Svojo poslednjo voljo pri zdravi in čisti pameti izrekam. 9.00 Iz studia z vami: 11.30 Odrpta knjiga. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992: mešani zbor Pod lipo iz Barnasa vodi Nino Špehonja. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mladi val (Gastronomikviz) 17.10 Mi in glasba. 18.00 Vladimir Jurc-Boris Kobal: »Lahko noč, gospod...«

Sreda: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 9.00 Iz studia z vami: 11.30 Odrpta knjiga. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992: moški zbor Jezero iz Doberdoba vodi Marij Pavlica. 13.20 Na goriškem valu. 15.00 Made in Italy. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Moja srečanja z ljudmi v stiski.

Četrtek: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 9.00 Iz studia z vami: 10.30 Intermezzo. 11.30 Odrpta knjiga. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992: pevka skupina Sovodenjska dekleta; vodi Sonja Pelicon. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Dvignjena zaveza. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Dopisnice z najbližnjega vzhoda.

Petek: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 8.40 Orkestralna glasba. 9.00 Iz studia z vami: 10.30 Intermezzo. 11.30 Odrpta knjiga. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992: mešani zbor Štandrež vodi Valentina Pavio. 14.10 Otroški kotichek: »Draga babica...« 14.30 Od Milj do Devina. 15.00 Nekaj minut z... 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 9.00 Male skrbi - veliko veselje. 9.20 Potpuri. 10.10 Koncert v občinskem gledališču Giuseppe Verdi v Gorici. 11.35 Odrpta knjiga. 12.00 »Ta rozajanski glas« - oddaja iz Rezije. 12.45 Glasnik Kanalske doline. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Nediški zvon. 15.00 »Ena se tebi je želja spolnila«. 16.00 Bile so stezice... 17.10 Mi in glasba.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik: Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga - Cooperativa: Goriška Mohorjeva

Riva Piazzutta, 18 - Gorica - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Letna naročnina: Italija 50.000
inozemstvo 70.000
zračna pošta 95.000

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 1000 lir, k temu dodati 19% IVA

V PREKO 90 KRAJIH FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE

KMEČKO - OBRTNE HRANILNICE VSA MOČ VAŠE TRADICIJE

Vaše vrednote so vrednote tudi nekaterih bank in te so Kmečko-obrtne hranilnice. Nastale so pred več kot sto leti, da bi se stvarno odzvale zahtevam družin in majhnih podjetij in slej ko prej spremljajo vaše gospodarsko in socialno stvarnost. Prav zato vam znajo prisluhiti in vam izkazati zaslužno zaupanje. Toda Zadružne hranilnice so nekaj več: so »družina« bank, prisotnih v preko 90 krajih Furlanije - Julijske krajine. Gotovosti vaše hranilnice ne zagotavlja torej zgolj dolga tradicija, temveč tudi trdnost, dinamičnost in moč velike skupine.

HRANILNICE
IN POSOJILNICE
Furlanije - Julijske krajine

Tvoja domača banka